

SZAKMAIALAPOZÁS AZ OKTATÁSSZAKMACSOPORTRA „B” változat

10. évfolyam

Pedagógiai szakmai alapozó ismeretek	148 óra
Pedagógiai szakmai alapozó gyakorlatok	<u>111 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	259 óra

PEDAGÓGIAISZAKMAIALAPOZÓISMERETEK

Évi óraszám: 148 óra

Célok és feladatok

A *Pedagógiai szakmai alapozó ismeretek* oktatásának alapvető célja olyan ismeretrendszer, tudás kialakítása, amely megalapozza és formálja az oktatás szakmacsoportba tartozó szakképesítésekhez szükséges szemléletet.

A *Pedagógia* tanításának célja, hogy megismertesse a tanulókkal a nevelés folyamatát, főbb területeit, neveléstörténeti előzményeit, a nevelés szintereit. Ismertesse meg az egyén csoportban, közösségekben elfoglalt helyét, a dajka, a sport- oktató helyét a nevelés folyamatában, legfőbb személyiségeit, a nevelés módszereit, eszközeit, az egyéni bánásmódot.

A *Pszichológiai alapismeretek* tanításának célja, hogy a tanulók a tantárgy keretein belül elsajátított pszichológiai alapfogalmakat és szakkifejezéseket tudják majd alkalmazni a későbbi tanulmányaik során.

A tanulók megismertetése az emberi pszichikum fejlődésének folyamatában meglévő törvényszerűségekkel, tulajdonságokkal és jellegzetességekkel, valamint ezek biológiai és szociális összefüggéseivel.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjön és erősödjön a tanulók szakmai munkájukkal kapcsolatos kötelességtudata, felelősségérzete, szóbeli kommunikációban törekedjenek a nyelv szabatos, helyes használatára.

Fejlődjön a tanulóknál az önálló feladatmegoldás képessége, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

Pedagógia:

A tanulók ismerjék a pedagógia fogalmát, a tudomány célját, kapcsolatát más tudományterületekkel, a nevelés történetének néhány fontosabb eseményét. A tanulók ismerjék a nevelés lehetőségét és korlátjait, meghatározó tényezőit, a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket. A tanulók ismerjék a szokásalakítás menetét, a nevelő és nevelt szerepét a nevelés folyamatában. A tanulók ismerjék a családi, bölcsődei, óvodai és iskolai nevelés sajátosságait, a nevelés legfontosabb módszereit, eszközeit, a magatartászavarok jellemzőit, lehetséges okait. Ismerjék a beteg, sérült gyermekek gondozásával-nevelésével kapcsolatos feladatokat, a helyettesítő, korrigáló, pótló nevelést.

Pszichológiai alapismeretek:

A tanulók tudják felidézni az alapvető általános és személyiség-lélektani alapfogalmakat, konkrét tapasztalatokat szerezni saját lelki jelenségeikről és azok működéséről.

Tudják felismerni, besorolni, osztályozni az egyes lelki jelenségeket és személyiségdimenziókat, az érett személyiség kritériumait megnevezni, és összevetni a saját személyiségjellemzőikkel. Tudják meghatározni az érettség és a fejlődés törvényszerűségeit, ismertetni a szenzomotoros és kognitív fejlődés menetét. Tudják meghatározni a tanulás viselkedésmódosító szerepét, meghatározni a motiváció, az érzelem és az akarat fejlődésének lényegét. Tudják felsorolni a szocializáció legfontosabb területeit, megmagyarázni fejlődést befolyásoló szerepét.

Belépő tevékenységformák

Fogalomalkotás közvetlen észlelés és közvetett tapasztalás alapján. Információk gyűjtése ismeretterjesztő kiadványok, médiák segítségével. Az információk értelmezése, következtetések megfogalmazása, lényegkiemelés.

Az önismeret forrásainak megismerése. Irányított megfigyelés.

Pedagógia

Témakörök	Tartalmak
A nevelés kialakulása, történeti áttekintése	A nevelés kialakulása. A magyar közoktatási rendszer.
A nevelés folyamata	A nevelés és a nevelt a nevelés folyamatában: — a nevelőközösség, az óvodapedagógus, — a dajka mint modell, személyiségjegyei, feladatai, — a sportoktató mint modell, személyiségjegyei, feladatai, — gyermek—gyermek-kapcsolatok, konfliktusok, barátságok. A szocializáció folyamata.
A nevelés szinterei	A családi nevelés, anya—gyermek-kapcsolat. A bölcsődei nevelés. Az óvodai nevelés. Az iskolai nevelés. Szabadidős tevékenységek.
Nevelés a közösségben	A csoport, a közösség fogalma, jellemzői. Közösségi nevelés mint a nevelés alapvető kerete. Az egyén és a közösség, az egyéni bánásmód. A gyermekközösség alakításának lehetőségei, a hagyományok szerepe a közösségek formálásában.
A nevelés módszerei	A módszer fogalma, értelmezése, a módszer megválasztását befolyásoló tényezők. A módszerek fajtái, csoportosításuk, a különböző módszerek alkalmazása.
A nevelés eszközei	A játék, a sport, a tanulás, a munka. A játék, a sport, a tanulás és a munka mint tevékenységek összehasonlítása.
Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	A magatartászavar jellemzői, okai. A beteg, sérült gyermek gondozásával-nevelésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatok. A helyettesítő, korrigáló, pótló nevelés.

Pszichológiai alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
Általános lélektan	Bevezetés az általános lélektanba. Érzékelés — észlelés, figyelem, álom, ábránd. Tanulás — tudás. Emlékezet és képzelet, gondolkodás, intelligencia és kreativitás. Motiváció, érzelem.

Témakörök	Tartalmak
Személyiség-lélektan	A személyiség-lélektan alapfogalmai. A személyiség összetevői és ezek összefüggései. Érdek, érték, érdeklődés, képesség, irányulás és indítékok. Világéret, meggyőződés, eszmények, beállítódás. Temperamentum- és személyiségtipológia. A jellem és a jellemszerkezet. Személyiségprofil és -stílus. Az érett személyiség kritériumai.
Fejlődéslélektan	Az érés és fejlődés fogalma, törvényszerűségei. A szenzoros és a kognitív mechanizmusok fejlődése. A tanulás mint viselkedésmódosulás. Az érzelmi-akarati élet fejlődése. A születés előtti fejlődés. Az újszülött- és csecsemőkor fejlődéslélektana. A kisgyermek és az óvodás pszichés jellemzői. Kisiskolás- és pubertáskor. A serdülő- és ifjúkor pszichés jellemzői. Felnőttkor — öregedés — öregkor — aggkor. A szocializáció főbb területei.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók ismerjék a nevelés történetének néhány fontosabb eseményét, a nevelés lehetőségét és korlátjait, módszereit, eszközeit, folyamatait, a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket. Alakítsák ki szokásaikat, ismerjék a családi, bölcsődei, óvodai és iskolai nevelés sajátosságait, a magatartászavarok kialakulásának okait, a beteg, sérült gyermekek gondozásával-nevelésével kapcsolatos feladatokat.

Tudják felidézni az alapvető általános és személyiség-lélektani alapfogalmakat, konkrét tapasztalatokat szerezni saját lelki jelenségeikről és azok működéséről.

Tudják felismerni, besorolni, osztályozni az egyes lelki jelenségeket és személyiségdimenziókat, az érett személyiség kritériumait megnevezni és összevetni a saját személyiségjellemzőikkel. Tudják meghatározni az érés és a fejlődés törvényszerűségeit, ismertetni a szenzomotoros és kognitív fejlődés menetét, a tanulás viselkedésmódosító szerepét, a motiváció, az érzelem és az akarat fejlődésének lényegét. Tudják felsorolni a szocializáció legfontosabb területeit, megmagyarázni fejlődést befolyásoló szerepét.

PEDAGÓGIAISZAKMAIALAPOZÓGYAKORLATOK

Évi óraszám: 111 óra

Célok és feladatok

A *Pedagógiai szakmai alapozó gyakorlatok* alapvető célja a készségek és képességek fejlesztése, olyan ismeretrendszer, tudás és gyakorlati ismeretek kialakítása, amely megalapozza és formálja az oktatás szakmacsoportba tartozó szakképesítésekhez szükséges szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő munkavégzésre is.

A *Mindennapi ismeretek* tanításának célja, hogy olyan ismereteket nyújtson, amelyek a hétköznapi élet területén hasznosíthatók, egyúttal motiválják a tanulókat a folyamatos, önálló ismeretszerzésre. Segítse az igényes, helyzethez illő szóhasználatot, mondat- és szövegalkotást, a közéleti szövegek értelmezését és megfogalmazását, a környező világban való eligazodást. Tegye képessé a tanulókat ügyeik intézésére, saját testi épségük megvédésére, baleset esetén a szakemberek megérkezéséig a további károsodás kivédésére.

A *Készségfejlesztő gyakorlat*oktatásának célja a koordinációs alapképességek fejlesztése. Ismertesse meg a tanulókkal a motorikus feladatmegoldásokban érvényesülő törvényszerűségeket. Fejlessze a tanulók ellenálló képességét, értsék és ismerjék meg a prevenció lényegét az ortopédiai elváltozások megelőzésében, ellensúlyozásában, a keringési és légzőrendszeri betegségek megelőzésében, a károsodások csökkentésében. A játék- és sporttevékenység károsodás nélküli végzéséhez kapcsolódó ismeretek (szabályok, történeti vonatkozások, mechanikai-biomechanikai törvényszerűségek, egészségügyi megfontolások) megszerzése, mozgáskommunikáció.

Fejlesztési követelmények

Mindennapi ismeretek:

A tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére, dokumentumok, tájékoztatók használatára. Tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni, alkalomhoz illően megjelenni, viselkedni.

Tudják vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Legyenek képesek személyek, helyzetek, intézmények bemutatása mellett azok egyszerű értékelésére is.

Készségfejlesztő gyakorlat:

A tanulók előzzék meg a testtartási rendellenességek kialakulását. A tanult elemekből legyenek képesek összefüggő gyakorlatot bemutatni. Mozgásukat motorikus cselekvési biztonság jellemezze. Fejlődjön izomérzékelésük, labilis egyensúlyi helyzetben is biztonsággal uralják testüket. Ismerjenek meg és alkalmazzanak egyszerűbb képességfejlesztő eljárásokat.

Alakuljon ki a tanulóknál a mozgásos tevékenységformák háttérben levő fizikai, biológiai, pedagógiai elvek megismerésének és értelmezésének szükséglete.

Belépő tevékenységformák

Mindennapi ismeretek:

Információk gyűjtése, az információk értelmezése, következtetések megfogalmazása. Fogalomalkotás közvetlen észlelés és közvetett tapasztalás alapján. Lényegkiemelés.

Készségfejlesztő gyakorlat:

Szakszerű bemutatás. Gyakorlatok végrehajtásának megfigyelése adott szempontok alapján. A megfigyelt gyakorlat elemzése. Segítségnyújtás a gyakorlat végrehajtásában.

Mindennapi ismeretek

Témakörök	Tartalmak
Mindennapi ismeretek gyakorlata	Hivatalos űrlapok kitöltése. Menetrend használata, menetjegyvásárlás. Tájékoztató anyagbeszerzési ügyekben (például Aranyoldalak, internet), anyagbeszerzés. Álláskeresés. Látogatás a Munkaügyi Központban.

Témakörök	Tartalmak
Elsősegély-nyújtási gyakorlatok	Tennivalók vészhelyzetben. A sérültek vizsgálata (eszmélet, légzés, pulzus). Mozdíthatóság. Stabil oldalfekvő helyzet biztosítása. Szabad légút biztosítása. Segélykérés. Elsősegélynyújtás ájulás esetén. Sebek, vérzések elsődleges ellátása. Állati harapások, rovarcsípések ellátása. Segítség áramütés esetén. Égési sérültek ellátása. Fagyási sérülések ellátása. Tennivalók a szervezet általános lehűlése esetén. Lázcsillapítás.
A szakképesítések gyakorlólóhelyeinek látogatása	Megfigyelési szempontok alapján ismerkedés a választott szakképesítés tevékenységeivel. Látottak utólagos elemzése, értékelése.
Sportesemények látogatása	

Készségfejlesztőgyakorlat

Témakörök	Tartalmak
Előkészítés, alapozás, prevenció	Gimnasztika (önállóan, szabadon végezhető vagy játékos és meghatározott formájú szabad-, kézyszer-, társas és szergyakorlatok). Tartásjavító, a gerincoszlop izomegyensúlyának és a medence középállásának automatizálását biztosító gyakorlatok. Egyéb ortopédiai elváltozásokat megelőző, ellensúlyozó gyakorlatok.
Torna jellegű feladatmegoldások	A feldolgozandó témát speciálisan előkészítő és célgyakorlatok. Támaszhelyzetek és támaszgyakorlatok. Talajtorna. Tornagyakorlatok lejegyzés alapján.
Testnevelési és sportjátékok	Speciálisan előkészítő, a labdás ügyességet fejlesztő feladatok és játékok. A motorikus képességek fejlesztését segítő testnevelési játékok elsajátítása.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére, dokumentumok, tájékoztatók használatára. Ismerjék fel és értelmezzék a leggyakoribb vevőtájékoztatói jelrendszereket (ruha és textil, elektromos kisgépek stb.), tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni, alkalomhoz illően megjeleníteni, viselkedni.

Tudják vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Legyenek képesek személyek, helyzetek, intézmények bemutatása után azok egyszerű értékelésére is.

Tudják az edzés három fázisának a helyes arányát betartani. A tanult elemekből legyenek képesek összefüggő gyakorlatot bemutatni, a tornagyakorlatokat helyes testtartással biztonságosan végezni. Ismerjenek és tudjanak alkalmazni egyszerűbb képességfejlesztő eljárásokat. Ismerjenek és tudjanak értelmezni a mozgásos tevékenységformák háttérben levő fizikai, biológiai, pedagógiai elveket.